

Interesujące historie obiektów Karlina cz. 4

Tym razem chcielibyśmy przyjrzeć się dokładniej jednemu z najbardziej reprezentacyjnych i okazałych budynków w Karlinie. Chodzi tutaj o znajdujący się przy ul. Szymanowskiego 17 budynek dawnego Sądu Królewskiego obecnie „goszczący” w swoich progach siedziby wielu instytucji jak np: Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, Straży Miejskiej, Punkt Informacji Turystycznej, czy też nasze małe muzeum - „Skarbnicę”.

Zbudowany on został w roku 1905 przez karlińską firmę E. Hoffmanna w modnym wówczas stylu i kolorystyce schyłku XIX wieku. Wzorowany był ten styl na bardzo popularnej ówczesnie zabawie w klocki, gdzie dominowały trzy kolory mające naśladować materiały budowlane : czerwony, żółty i niebieski – czyli cegła, piaskowiec i łupki jako pokrycie dachu. Tak też pierwotnie wyglądał budynek jak widać na poniższej pocztówce z 1910 r.

Koszt tego przedsięwzięcia wraz z gruntem zamykał się w kwocie 118 800 ówczesnych Reichsmarek, co można by porównać do dzisiejszej kwoty 2,5 miliona zł ! Budowa sądu była całkowicie sfinansowana przez miasto, które dzierżawiąc go później ministerstwu sprawiedliwości otrzymywało pokaźne wpływy do budżetu. Budynek ten wybudowano na terenach byłej ujeżdżalni regimentu dragonów, którzy stacjonowali w Karlinie do 1884 r. a po ich przeprowadzce do Bydgoszczy, miasto zakupiło właśnie tę działkę. Na parterze oprócz sali posiedzeń znajdowały się pomieszczenia służbowe, piętro wyżej mieszkanie. Wyposażenie budynku nie pozostawiało nic do życzenia

m.in działały tutaj pompy elektryczne zaopatrujące pomieszczenia w bieżącą wodę.

Królewsko – Pruski Urząd Sądowy (tak brzmiała na początku jego nazwa) był małym ośrodkiem sądownictwa na Pomorzu, ale jednocześnie jednym z najważniejszych. Obejmował swoim zasięgiem poza Karlinem ok. 50 miejscowości w powiecie kołobrzesko – karlińskim. Przez pierwsze lata działalności pracowało tutaj zawsze kilku urzędników sądownictwa : sędzia,

2 inspektorów sądowych, 2 sekretarzy, 3 urzędników, komornik jak i woźny sądowy. Odbywały się także tutaj rozprawy z udziałem ławników, a kilka razy do roku, swoje posiedzenia sąd prznosił do Rymania. W latach 30-tych XX wieku w związku z kryzysem likwidowano wiele tego typu placówek w Niemczech, jednak tutejszy sąd pozostał pełnić do 1945 r. nieprzerwanie swoją rolę.

Po wojnie funkcjonował polski „Sąd Pokoju”, który jako ostatnia instytucja powiatowa została przeniesiona w 1949 r. do Kołobrzegu.

Następnie w budynku zakwaterowano organizację „Służba Polsce”, która nie wykorzystywała niestety wszystkich pomieszczeń, co prowadziło do jego dewastacji. Po wyprowadzce organizacji w 1953 r. ulokowano tam w nadających się do użytku pomieszczeniach Ośrodek Zdrowia i dopiero po dziesięciu latach rozpoczęto jego gruntowną modernizację mającą na celu oddanie całego budynku na potrzeby służby zdrowia. W 1966 r. ukończono remont oraz utworzono Izbę Porodową, która jednak niebawem została przeniesiona do Białogardu a na jej miejsce przeprowadził się z tegoż miasta Oddział Rehabilitacji. Funkcjonował on wraz z Ośrodkiem Zdrowia do czasu podjęcia przez

władze miasta decyzji o rewitalizacji budynku i oddaniu go „we władanie” różnym instytucjom miasta i gminy co zostało ukończone ze wspaniałym efektem w 2007 r.. Na tym nie kończy się jednak współczesna historia dawnego Sądu Królewskiego, ponieważ możliwe jest iż w niedalekiej przyszłości zagości pod jego wieżą Muzeum Ziemi Karlińskiej jako następcą naszej Skarbnicy.

Krzysztof Szczeciński

Literatura:

1. „Körlin. Geschichten, Erzählungen, Anekdoten und Chronik einer hinterpommerschen Kleinstadt und deren Umgebung.“ Max Damerow 1980 Salzgitter – Bad.
2. „Erinnerungen an das Amtsgericht Körlin“ Kolberger Zeitung 7/8 1961 Karl Ladewig
3. „Karlino zarys dziejów“ Koszalińskie Towarzystwo Społeczno Kulturalne UmiG 1985